

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

24 april 2001

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van mevrouw Patricia Ceysens, de heren Jacques Laverge, Robert Voorhamme,
André-Emiel Bogaert en mevrouw Veerle Declercq –**

**betreffende de invoering van een systeem van dienstencheques en de inschakeling van de
reguliere bedrijfssector in de markt van diensten aan personen**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het Vlaamse regeerakkoord handelt in deel II, hoofdstuk 1, A, 5, d) over werkgelegenheid in de diensteneconomie en stelt het volgende :

"Er bestaat een grote vraag naar diensten die thans onbetaalbaar zijn. Hier liggen vele mogelijkheden voor nieuwe arbeidsplaatsen, ook voor laaggeschoolde werkzoekenden. Er is echter een ontsluitingsprobleem op de arbeidsmarkt voor die activiteiten. In die sector moet reguliere arbeid worden ontwikkeld.

De Vlaamse regering zal in samenwerking met het federale en lokale beleidsniveau specifieke initiatieven nemen en de vereiste budgettaire middelen uittrekken om extra reguliere banen in deze nieuwe sectoren te realiseren.

Voor het ontsluiten van de dienstverlening aan personen en gezinnen kan worden geopteerd voor een systeem van dienstencheques en het fiscaal aanmoedigen van die dienstverlening. In dat kader zal de mogelijkheid worden onderzocht hoe buurtdiensten kunnen worden ontwikkeld in het normale economische circuit."

Ontegensprekelijk hebben buurtdiensten de potentie om werknemers wier startkwalificaties relatief laag zijn, in te schakelen op de arbeidsmarkt. Zo vormen zij een instrument voor de realisatie van de actieve welvaartstaat. Door hun arbeidsintensief karakter openen deze vormen van dienstverlening immers belangrijke mogelijkheden voor nieuwe werkgelegenheid die in belangrijke mate openstaat voor lagereschoolden.

Tevens worden buurtdiensten gekenmerkt door hun nut voor de gemeenschap. Voor werkenden kunnen zij de combinatie arbeid en gezin vergemakkelijken door de uitbesteding van huishoudelijke taken of kinderopvang.

De reële kostprijs van deze taken ligt echter te hoog in vergelijking met het zwarte of grijze circuit. Een andere mogelijkheid zijn de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen, waarin ondertussen ongeveer 40.000 werklozen actief zijn. De PWA's zorgen voor een aanvullend inkomen voor werklozen, maar zijn mettertijd geworden tot een werkloosheidsval : de inkomensspanning tussen de laagste lonen en het inkomen van werklozen die actief zijn in PWA's is klein en bovendien onttrekt

de vrijstellingsmogelijkheid voor werklozen die gedurende 6 maand 120 uren actief zijn in de PWA's ongeveer 15.000 mensen van de Belgische arbeidsmarkt, waarvan een tienduizendtal in Vlaanderen. Ten slotte kunnen samenwonende werklozen door actief te zijn in de PWA's een schorsing wegens langdurige werkloosheid (op basis van artikel 80 van de werkloosheidsreglementering) vermijden.

In zijn bijdrage voor de 7de gezinsconferentie Arbeid & Gezin van 4 december 1998 klaagt het VEV over het feit dat de marktsector momenteel vrijwel volledig afwezig blijft bij het aanbieden van de diensten aan personen. Als oorzaken worden de volgende elementen aangestipt :

- 1) het feit dat particulieren niet in staat of niet bereid zijn om voor deze dienstverlening prijzen gebaseerd op 'normale loonvoorwaarden' te betalen ;
- 2) het feit dat lage beloningsvoorwaarden voor mogelijke werknemers vaak niet competitief zijn ten opzichte van de sociale uitkeringen, waarbij zich het probleem voordoet van de werkloosheidsval ;
- 3) het feit dat deze activiteiten soms door regulering of toegangsvoorwaarden worden afgeschermd van commerciële aanbieders.

De uitdaging om ook de commerciële sector een volwaardige rol te laten spelen in de diensten aan personen kan worden verwezenlijkt indien aan de consument diensten tegen een aanvaardbare prijs worden aangeboden via een administratief eenvoudig systeem zonder concurrentievervalsing.

Op het federale niveau ligt ondertussen een wetsontwerp tot bevordering van nabijdiensten en -banen voor, dat voorziet in invoering van dienstencheques. Deze dienstencheques kan de particuliere gebruiker aankopen bij een emissiefirma om er diensten mee te laten uitvoeren door een erkende onderneming. Het systeem zal worden gefinancierd tussen de federale overheid, de gewestelijke overheden en de consumenten naar rato van ongeveer 1/3 voor elke partner. Het zou gaan om activiteiten die tegemoetkomen aan de individuele behoeften, die het dagelijks leven vergemakkelijken en die een oplossing bieden voor persoonlijke of familiale problemen, zoals huishoudelijke taken, kinderopvang, hulp voor bejaarden, zieken of gehandicapten aan huis en klein tuinonderhoud.

Naast de cofinanciering, wordt de rol van de gewesten toegespitst op de selectie van de geselecteerde

teerde activiteiten op basis van een federale lijst en de erkenning van dienstverlenende ondernemingen.

In het voorstel van de federale regering worden de PWA's niet afgeschaft. Een aanpassing van de werking van de PWA's is onzes inziens noodzakelijk. We bepleiten de integratie van de PWA's in het systeem van de dienstencheques en het bewerkstelligen van een betere doorstroming van werklozen die actief zijn in de PWA's naar de reguliere ondernemingen. In dat kader moet de vrijstellingsmogelijkheid voor PWA'ers als werkzoekende worden opgeheven. PWA'ers moeten immers beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt.

Een ander belangrijk aandachtspunt is de aanwezigheid van de uitzendsector. De uitzendsector is immers dé partner bij uitstek die al jaar en dag ervaring heeft met kortlopende opdrachten. Aangezien meer en meer werkzoekenden én bedrijven een beroep doen op de uitzendsector als wervingsinstrument, is de uitzendsector ook in het circuit van de diensten aan personen een onmisbare partner. Opdat ook de uitzendsector zelf verzekerd zou kunnen blijven van een vaste pool van uitzendkrachten in het diensten-aan-personencircuit groeit de noodzaak om hen de mogelijkheid te geven aan hun uitzendkrachten een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur aan te bieden. Hiertoe is een wijziging van de federale wet van 24 juli 1987 vereist. Een voorzichtige versoepeling werd vorig jaar doorgevoerd door het mogelijk maken van invoeginterim.

Over de noodzaak van een systeem van diensten aan personen is er weinig discussie. Het lijkt ons daarom noodzakelijk snel te komen tot een systeem van dienstencheques met een maximale inbreng van de privé-ondernemingen, inclusief de uitzendbedrijven, dat voor de consumenten fiscaal aftrekbaar is. Naar de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen bepleiten we een integratie in het nieuwe systeem en een verbetering van de doorstroming van de werklozen die in het systeem actief zijn.

De federale overheid, de gewesten en de Duitstalige gemeenschap hebben vorig jaar een samenwerkingsakkoord betreffende de sociale economie gesloten. In dat samenwerkingsakkoord worden de basisafspraken vastgelegd met betrekking tot de gezamenlijke initiatieven en inzet van financiële middelen ter bevordering van de sociale economie. Met dit akkoord worden drie pijlers van de meerwaarden economie ondersteund :

- de sociale economie ;
- maatschappelijk verantwoord ondernemen ;
- nabijheidsdiensten.

Artikel 1, § 2, van dit samenwerkingsakkoord stelt in het derde punt dat de diverse overheden zich verbinden om inspanningen te leveren op het vlak van onderzoek, informatieverzameling en bevordering van de meerwaarden economie, met het oog op 'ondersteuning van nabijheidsdiensten, inzonderheid de gepresteerde diensten met het oog op het verbeteren van de leefomstandigheden van de burgers of om tegemoet te komen aan lokale collectieve noden, op voorwaarde dat deze diensten duurzame werkgelegenheid creëren en geen andere vorm van uitsluiting of dualisering veroorzaken, zowel op het vlak van vraag en aanbod op de markt, als op het vlak van de arbeidsmarkt'. Bijgevolg is de juridische basis voor een snelle operationalisering van een systeem van dienstencheques en buurtdiensten gelegd.

Ten slotte wijzen we op de Europese richtsnoeren voor 2000. In richtsnoer 12 wordt gepleit voor de benutting van de nieuwe mogelijkheden voor het scheppen van banen. De lidstaten worden opgeroepen hiertoe onder meer maatregelen te nemen om 'de mogelijkheden, geboden door het creëren van werkgelegenheid op lokaal niveau en in de sociale economie, in het bijzonder in de nieuwe activiteiten die samenhangen met behoeften waarin de markt nog niet voorziet, volledig te benutten en tevens de belemmeringen te onderzoeken – teneinde ze te beperken – die deze maatregelen in de weg zouden staan'.

Patricia CEYSENS

Jacques LAVERGE

Robert VOORHAMME

André-Emiel BOGAERT

Veerle DECLERCQ

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op het Vlaamse regeerakkoord van 13 juli 1999 met betrekking tot de werkgelegenheid in de diensteneconomie ;
- gelet op de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren voor 2000, inzonderheid richtsnoer 12 ;
- rekening houdend met het samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid, de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de sociale economie ;
- rekening houdend met het aangekondigde wetsontwerp tot bevordering van nabijdiensten en -banen ;
- gelet op de potentiële werkgelegenheidsmogelijkheden voor lagergeschoolde werkzoekenden ;
- overwegende dat de diensten aan personen aan de consument moeten worden aangeboden tegen een aanvaardbare prijs en op een administratief eenvoudige wijze ;
- overwegende dat de hervorming van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen noodzakelijk is, met het oog op meer marktconforme functionering en een betere doorstroming van werklozen naar de reguliere arbeidsmarkt ;
- overwegende dat het noodzakelijk is om een fiscaal neutrale keuze tussen diensten- en PWA-cheques aan de consument te kunnen garanderen ;
- overwegende dat de marktsector momenteel vrijwel volledig afwezig blijft bij het aanbieden van diensten aan personen, ofschoon de sector daar een belangrijke toegevoegde waarde zou kunnen bieden ;
- vraagt de Vlaamse regering :
 - 1° in samenwerking met de federale regering een snelle implementatie van een systeem van dienstencheques te realiseren waarin privé-ondernemingen worden ingeschakeld in de markt voor diensten aan personen ;

- 2° voldoende financiële middelen uit te trekken voor de operationalisering en de functionering van het systeem ;
- 3° een maximale invulling te geven aan de activiteiten die op basis van een federale lijst kunnen worden geselecteerd door de gewesten ;
- 4° er bij de federale regering op aan te dringen om een evenwaardige fiscale aftrekbaarheid van diensten- en PWA-cheques te garanderen voor de consument ;
- 5° er bij de federale regering op aan te dringen om de werking van de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen bij te sturen met het oog op hun integratie in het systeem van dienstencheques, die in Vlaanderen via de lokale werkwinkels verspreid zullen worden.

Patricia CEYSENS

Jacques LAVERGE

Robert VOORHAMME

André-Emiel BOGAERT

Veerle DECLERCQ
